

(אדום-לבן מושבח ושחור-לבן כפול מותניים) והפרים מגזע בלגי לבן-כחול הביאו לידי הצורך בניתוח קיסרי של 30% עד 40%. פרים של שרולה ובלונדי נתנו המלטות עם כ-10% ניתוחים קיסריים. פרי הלימוזין והפימונטזי הביאו לידי כ-5% ניתוחים קיסריים ופרי ההרפורד לכ-2% ניתוחים קיסריים. על פי הנסיון בהולנד, לשילוב של פוטנציאל בשר עם המלטות רגילות בדרך כלל, של הגזע הפימונטזי נודע יתרון מעשי ומסחרי ניכר, דבר שהביא לכך, שיותר פרים מגזע זה משמשים להכלאת פרות חלב בהולנד.

יחד עם זאת יש לזכור, שהמסבר בשוק הבשר האירופי מאז 1990 גרם למחירים יותר זולים עבור צאצאי ההכלאות ובוה גם הביא לידי הקטנת השימוש בפרי בשר בקרב עדרי החלב. לדוגמה, אחוז ההזרעות עם זרמת גזעי בשר בהולנד ירד מ-15% בשנת 1991 לכדי 11% בשנת 1992.

המלטות שנרשמו מהכלאות של גזעי בשר וגזעי חלב בהולנד – מרץ '91 עד מרץ '92.

הגזע	המלטות 'מס'	אופן ההמלטה (%)				הגזע
		קל	רגיל	קשה	קיסרי	
Red & White double muscled	1.709	24.4	23.2	9.4	43.0	אדום-לבן כפול מותניים
Belgian White-Blue	3,987	24.3	30.1	9.4	36.2	בלגי לבן-כחול
Black & White double muscled	761	30.5	31.7	7.5	30.4	שחור-לבן כפול מותניים
Charolais	2,119	43.0	40.8	15.2	10.0	שרולה
Blonde d'Aquitaine	4,585	33.7	40.8	16.0	9.5	בלונדי
Limousin	961	37.6	42.1	15.1	5.2	לימוזין
Piemontese	6,924	37.0	44.0	14.8	4.2	פימונטזי
Hereford	189	60.3	32.3	5.8	1.6	הרפורד

עדרי הבקר לחלב בעולם

נתונים לגבי כל ארץ בשלוש השנים האחרונות.
 ○ עדר החלב הלאומי ותנובתו (ממוצע לפרה בשנה), ותוצאות ביקורת החלב – כל זאת בלי לשים לב למוצא הגזעי של הפרות.

(Belgian) נתנו ולדות עם פוטנציאל הבשר הטוב ביותר (ערכם הממוצע היה 884 גולדן/ראש), אך היה להם גם אינדקס גבוה מאד של % המלטות קשות (+20, +18).

התוצאות של שמונה פרים מגזע בלונדי אקוויטני (Blonde d'Aquitaine) היו בלתי אחידות. שלשה פרים נתנו ייצור בשר טוב (ערכם של הצאצאים הגיע ל-835 גולדן/ראש בממוצע), אבל גם כאן היה קשר חזק עם אינדקס גבוה של % המלטות קשות (+13, +9, +7).

רק פר אחד מגזע לימוזין (Limousine) שימש במבחן זה. אמנם, % ההמלטות הקשות היה רק +2, אך ערך הוולדות היה נמוך מאד (552 גולדן/ראש בממוצע).

ניתוח קיסרי

בטבלה מובא מידע כללי אודות אופן ההמלטה שכתוצאה מהזרעת פרות חלב בזרמת פרים מגזעי בשר, בהולנד בשנים 1986 – 1991. שני הגזעים ההולנדיים בעלי הגן לכפל-מותניים

מדי שנה מתפרסם דו"ח מטעם הוועדה הבינלאומית לביקורת חלב (I.C.A.R.) אודות הבקר לחלב בעדרי הארצות השותפות באירגון. לדו"ח שלשה חלקים עיקריים בהם מובאים

ביצועי הפרות מגזע הולשטיין (בכמה ארצות – ש/ל).

הארץ	שנת הביקורת	פרות מס'	תנובה ממוצעת לפרה		
			חלב ק"ג	שומן	חלבון %
בלגיה	1990	114,696	6538	4.27	3.32
דנמרק	1991	375,980	7067	4.21	3.29
גרמניה	1991	1,754,538	6004*	4.33	3.31
הולנד	1991	791,961	7366	4.46	3.47
ספרד	1990	79,171	6348	3.40	3.10
צרפת	1990	1,930,747	6637	3.95	3.24
איטליה	1991	559,978	6997	3.48	3.04
שווייץ	1991	34,197	6464	4.08	3.13
פינלנד	1991		6064	4.16	3.19
שבדיה	1991		7307	4.39	3.46
ניו־זילנד	1990	534,206	3461	4.41	3.47
קנדה	1990	319,936	7625	3.66	3.18
ארה"ב	1991	4,137,654	8280	3.36	3.19
יפן	1990	264,031	7794	3.69	3.09
דרום-אפריקה	1991	104,092	5877	3.46	3.23
ישראל	1991	60,794	9803	3.03	2.97

* מערב-גרמניה: 6630 ק"ג; מזרח-גרמניה: 4696 ק"ג.

○ תוצאות ביקורת החלב במדינות השונות – לפי הגזעים העיקריים.

○ שיטות ביקורת החלב במדינות השונות (לפי אחוזים), עלות ביקורת החלב (בערכי ליטר חלב) והשתתפות מגדלי הבקר במימון ביקורת החלב בארצות השונות (באחוזים מס"ה העלות).

מסביר במידה מסוימת את ההבדלים בין הממוצעים שבארצות השונות. אנחנו כמגדלי הגזע הולשטיין נמצא עניין מיוחד בביצועי גזע זה בארצות המצטיינות בגידולו. הנה כמה פרטים, להשוואה עם ביצועי הפרות אצלנו. אולם, ישנם עוד גורמים להבדלים הבאים לביטוי בדו"ח, לפחות באופן חלקי ולפי גודל הארץ: תנאים אקלימיים וכתוצאה מכך ממשקי הזנה שונים, גודל העדרים ליחידת משק, המבנה האירגוני של ענף הבקר לחלב (שיתופי, פרטי), וכמובן הביקושים השונים ומשתנים ממדינה למדינה ומאזור לאזור. אילו זאת, בנתונים המובאים בטבלה אין לראות מה שאין בהם – אלא לקבל מושג מבוסס על סדרי הגודל שמדובר בהם. בודאי אין טעם ואין גם אפשרות להוצאת מסקנות לגבי ריווחיותה של תנובה ברמה מסוימת, או לחילופין לגבי תכולות שומן וחלבון השונות ממקום למקום. (מ.מ.)

כאן בצמוד מובא חלקו הראשון של הדו"ח האחרון הכולל תוצאות שנת 1991, אם גם לא כל הארצות הספיקו להיכלל בנתוני 1991 – אחדות בודאי משום שלא שלחו את הנתונים במועד למשרדי ICAR. מן הראוי לזכור, שברבות מן הארצות המופיעות בדו"ח מגדלים גזעים שונים של בקר-חלב, בהתאם לתכולת החלב בשומן וחלבון המבוקשת בשוק; רק גירוי נהוג גידול הגזע המקומי בלעדית – מכסיקו, פורטוגל וישראל מגדלות רק פרות מגזע הולשטיין – ונורבגיה את הגזע האדום-לבן שלה. מצב זה

עדרי הבקר לחלב במדינות השוק האירופי המשותף – EEC.

המדינה	שנת הסקר האחרון	פרות חלב מס'	עדרי חלב מס'	פרות/משק מס'	תנובה ממוצעת לפרה		
					חלב ק"ג	שומן %	חלבון %
בלגיה	1990	842,360	30,777	27.4	4286	3.87	3.39
דנמרק	1991	727,000	19,427	37.4	6409	4.41	3.37
אנגליה+ויילס	1989	2,338,000	31,283	74.7	5020	3.99	3.26
גרמניה*	1991	6,354,566	254,200	25.0	*4740	4.20	3.35
צרפת	1991	5,271,000	213,000	24.7	5013	4.11	3.20
יוון	1990	241,541	52,861	4.6	2877	3.55	—
אירלנד	1990	1,287,200	57,000	22.6	4006	3.54	3.21
איטליה	1991	2,673,700	255,000	10.5	3967	3.56	3.10
גרזי (בריט.)	1991	3,748	100	37.5	4090	5.53	3.95
לוקסמבורג	1991	55,562	1,640	33.9	4787	4.90	3.60
הולנד	1991	1,852,322	45,037	41.1	6075	4.42	3.47
צפון-אירלנד (בריט.)	1991	273,500	6,368	43.0	4898	3.90	3.14
פורטוגל	1991	400,000	80,000	5.0	4000	—	—
סקוטלנד (בריט.)	1990	246,000	2,680	91.2	5286	3.90	—
ספרד	1990	1,587,230	187,654	8.5	4060	3.20	3.10

* גרמניה המאוחדת; התנובה הממוצעת חושבה באופן עקיף, מאחר ש-1991 היתה השנה הראשונה אחרי איחוד שתי הגרמניות.

עדרי הבקר לחלב במדינות אירופיות שאינן חברות בשוק המשותף.

אוסטריה	1991	870,648	119,000	7.3	3840	3.96	3.24
צ'כוסלובקיה	1991	1,111,351	~11,000	~100.0	3712	4.05	—
פינלנד	1991	486,100	39,646	11.0	5500	4.35	3.24
הונגריה	1990	437,570	831	526.6	5534	3.66	3.24
נורבגיה	1991	331,000	27,800	11.9	6088	3.88	3.20
סלובניה (שיתופי)	1990	8,061	62	130.0	5759	3.60	3.16
סלובניה (פרטי)	1990	210,000	59,500	3.5	2850	3.76	3.20
שוודיה	1991	505,000	22,880	22.1	6380	4.33	3.37
שווייץ	1991	794,500	64,900	12.2	5100	3.90	3.20

עדרי הבקר לחלב ביבשות חוץ-אירופיות

אוסטרליה	1989	1,631,000	15,320	106.5	3804	4.35	3.28
ניו-זילנד	1990	2,309,945	14,595	158.3	3164	4.72	3.63
קנדה	1990	1,409,800	34,620	40.7	6950	3.70	3.20
ארה"ב	1991	9,900,000	118,900	83.3	6744	3.65	3.24
מכסיקו	1991	824,500	2,576	320.1	5784	—	—
יפן	1990	1,285,000	55,900	23.0	6398	3.75	—
ישראל	1991	105,266	1,473	71.5	9012	3.07	3.00
דרום-אפריקה	1991	600,000	9,500	63.2	2550	—	—

* גרמניה המאוחדת; התנובה הממוצעת חושבה באופן עקיף, מאחר ש-1991 היתה השנה הראשונה אחרי איחוד שתי הגרמניות.